

شنبه‌های چالشی روزنامه صبا

به چرخه هنری قبل از کرونا باز گشته‌ایم؟

فرهونمد ناظریان
گزارش

پرونده چالشی این هفته صبا به سراغ این موضوع رفته است که آیا هنرمندان و صاحبان مشاغل فرهنگی و هنری خصوصا در زمینه سینما و تئاتر به وضعیت قبل از کرونا رسیده‌اند یا خیر؟! همان طور که می‌دانید در طول چند سالی که گذشت شاهد چندین اتفاق تاثیر گذار در زمینه فرهنگ و هنر بوده‌ایم شرایطی که با بیماری کرونا شروع و منجر به تعطیلی سالن‌های تئاتر و سینما شد و سپس با فروکش کردن آثار بیماری، جامعه دچار بحران‌هایی اجتماعی شد که دامنه آن بیش از هر شاخه، هنرمندان را تحت تاثیر خود قرار داد. در این میان برخی با هدایت حملات سایبری و هتیمند، هنرمندانی را که در حال تولید و ساخت بودند را مورد حمله و هجمه قرار دادند. به تبع برخی تصمیم گرفتند که به احترام شرایط ملت‌هتیمند مدتی کار نکرده و در مجامع عمومی مانند جشنواره‌ها و... حضور فیزیکی نداشته باشند. برخی نیز کار کرد هنر را از شرایط و التهابات جدا کردند در همان مسیر ادامه دادند. ابعاد این مسئله با توجه به شرایط هر هنرمند و سطح کاری او بسیار متفاوت است. عده‌ای در این میان کار خود را تعطیل نکردند و تنها رسانه خود را از سینما به نمایش خانگی و باز تولید بون به سینما تغییر دادند. طبیعتا در این جابجایی‌های هنری و شغلی عده‌ای فرصت حضور در هنر را پیدا کردند. پرونده صبا با این چالش به سراغ چند تن از اهالی و اصحاب هنر رفته است. با این مسئله که آیا چرخه تولیدات اثر در فرهنگ و هنر ایران به دوران قبل از بحران‌ها باز گشته است یا خیر؟

که از دوستان خود در حوزه تئاتر و سینما و موسیقی اطلاع دارم، هیچکدام در حال کار کردن نیستند.

رضا آشفته (منتقد رسانه):

نیاز به زمان داریم

شرایط به قبل برنگشته است. برای رسیدن به شرایط گذشته، نیاز به زمان داریم. در چند سالی که با محدودیت‌های بیماری کرونا مواجه شدیم هنرمندان از نظر اقتصادی و مالی بسیار ضربه خوردند پس از آن هم التهابات جامعه، جریان هنری ایران را با سختی‌های اقتصادی بیش از پیش مواجه کرد. تا جایی که من اطلاع دارم برخی از هنرمندان هنوز در این شرایط نا امن حاضر به کار کردن نیستند، بعضی هم با وجود همین شرایط تصمیم‌شان برای ادامه مسیر جدی است و کار می‌کنند. در مجموع از نظر من هنوز شرایط مانند گذشته نیست و احتمالا برای این مسئله نیازمند زمان هستیم و در این میان شرایط مالی و اقتصادی هنرمند بسیار دخیل است.

فریدون جیرانی (فیلمساز):

از من درباره تاریخ سینما بپرسید!

خیلی متشکرم از اینکه با بنده تماس گرفتید ولی من علاقه‌ای به زدن حرف‌های سیاسی و سیاست زده ندارم. این سوال را از اشخاص سیاسی و کسانی که مسئولیت‌های فرهنگی و سیاسی دارند بپرسید هر زمان سوالی درباره تاریخ سینما باشد با کمال میل و علاقه صحبت خواهیم کرد.

داود نامور (مدیر تماشاخانه نوفل لوشاتو):

تماشاگر با صحنه آشتی کرده است.

اگر بخواهم دقیق به این سوال جواب دهم، قطعا هنوز به دوران قبل از بحران کرونا نرسیده‌ایم. اما نسبت به دوران خود کرونا و شرایط بعد از آن، تغییرات زیادی در زمینه استقبال تماشاگر و حتی نوع و مضمون آثار افتاده است. نوع نمایش‌های که روی صحنه می‌رود با دوران قبل از بیماری و حتی دوران خود بیماری متفاوت است.

سریال و برگزاری کنسرت تا حدودی دوباره جان گرفته و آغاز شده، ولی هنوز شرایط عادی نیست و اوضاع فرهنگی و هنری و بویژه تئاتر بسیار اسف انگیز، رو به ویرانی و انحطاط است. دلایل این انحطاط را می‌توان به شکل زیر خلاصه کرد:

۱. مدیریت ضعیف، تنگ نظر و بدون برنامه که از نظر آنها تئاتر خوب تئاتری بی خطر است (حال آنکه تئاتر در ذات خود انتقادی و نیش زنده است).

۲. حضور بعضی به اصطلاح هنرمندان و دست اندر کاران ز رنگ، طماع و کاسب مسلک، که تئاتر را بیشتر کالایی تجاری و درآمد زا می‌بینند تا هنری فرهنگ ساز، که نتیجه‌اش، نادیده گرفتن حساسیت اجتماعی و پاره شدن پیوند مهم تئاتر با شرایط دردناک جامعه می‌شود.

۳. برخی تماشاگران ساده و فریب خورده که با سطحی نگری، تئاتر را فقط محفلی برای سرگرمی و تفریح و عکس گرفتن با چهره‌ها می‌دانند.

این هر سه که خیلی خوب هم به هم می‌آیند، مثلثی را تشکیل می‌دهند که بزرگ‌ترین مانع برای رشد و تعالی تئاتر و رسیدن به یک چشم انداز منطقی و امیدوار کننده است. مسلما و ضرورتا، اگر راس مثلث (مدیریت مرکزی و شورای نظارت) دچار تحولی مثبت و اساسی شود، دو راس دیگر نیز بدون تغییر و تحول نخواهند بود.

بنابراین، در پاسخ به سؤال مطرح شده بطور خلاصه باید گفت: خیر، شرایط تئاتر و اغلب فعالیت‌های فرهنگی و هنری، از لحاظ مخاطب، نظارت و حمایت هنوز به یک شرایط امن و عادی و امیدوار کننده نرسیده است.

شهرام مگری (فیلمساز):

آدم مناسبی برای پاسخ به این پرسش نیستیم

خیر به نظر من اوضاع به قبل برنگشته است. شاید هم من آدم مناسبی برای پاسخ به این پرسش نیستیم، چرا که خودم به عنوان مخاطب و یا... در محافل هنری و رویدادهای فرهنگی شرکت نکرده‌ام و خبری از اینکه از آثار استقبال می‌شود یا خیر ندارم اما تا جایی

قطب الدین صادقی:

آمارها، نمی‌توانند همه وقایع را بازگو کنند

خیر هنوز بازنگشته‌ایم. آمارهای فروش و... نمی‌توانند همه وقایع را بازگو کنند. فرهنگ و هنر نباید متأثر از سیاست باشد. تنها کار ما در هر شرایطی تولید فرهنگی و هنری است و نباید بگذاریم که در این فضا خلاء ایجاد شود. فرهنگ و هنر در فرم و محتوا و روایتی که در سطح جامعه ایجاد می‌کنند تکیه گاه نبوغ و فکر مردم هستند این جریان نباید تعطیل شود. خلاء فرهنگی بسیار خطرناک است اما باید هوشیار بود که کسی از این مسئله سواستفاده سیاسی، اجتماعی و اقتصادی نکند. در هر شرایطی کار ما تولید اثر هنری و فرهنگ سازی است در این راه هنرمند نباید اثر خود را قربانی کند.

مسعود دلخواه:

شرایط امن، عادی و امیدوار کننده نیست

خیر بازنگشته‌ایم. اولاً، آن دوران پیش از کرونا و پیش از بحران‌های سیاسی اصلا دوران ایده‌آلی نبود که بخواهیم به آن برسیم چرا که آن زمان هم حمایت چندانی از فرهنگ و هنر نمی‌شد، تئاتر و موسیقی و دیگر هنرها کم و بیش به حال خود رها شده بودند. ولی با این حال، فعالیت‌های فرهنگی و هنری لااقل از لحاظ مخاطب و مجوز اجراها از امنیت نسبی برخوردار بودند. در طول سه سال گذشته، در وهله اول به خاطر کرونا و بعد به دلیل اعتراضات، تئاتر برای مدتی به اغماء رفت و چند نمایشی هم که در این دوران به صحنه رفتند، اغلب با ریزش مخاطب و خسارت مالی روبرو بودند. در واقع می‌توان گفت اگر تئاتر در دوران پیش از کرونا به دلیل بی‌برنامگی مدیران و انفعال نسبی هنرمندان، در آبی‌یو به سر می‌برد ولی هنوز تا حدودی هشیار بود، اما بعد از کرونا و بحران‌های سیاسی، تئاتر هنوز به سختی بیمار و بی‌کس و کار، رو به قبله بر تخت افتاده است. اکنون پزشکان غیر متخصص و بعضا ناشی، با نگاه تجاری به تئاتر، سعی می‌کنند که این موجود رو به موت را به هوش آورند، غافل از اینکه خود آنها با سیاست‌های اشتباه خود او را به کما برده‌اند. بنابراین، اگر چه فعالیت‌های فرهنگی و هنری، اعم از اجرای نمایش، ساختن فیلم و